

2 kap. 6 § miljöbalken

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Sammanfattning

Bygg vid Solhem och i Tabor men värna naturen på Björköns sydvästra del. Förstärk naturskyddet genom att påbörja planering av ett naturreservat på hela norra Björkö samt sydöstra och sydvästra ön, för framtida generationer.

Inledning

De idéer som fanns för 20 år om hur Björkö skulle utvecklas och exploateras och som beslutades i nuvarande ÖP, kanske inte är det vi idag har behov av eller ens vill genomföra. Planerna kan ändras i den förestående FÖP-en för ett mer modernt och miljömässigt hänsynstagande, till faktiska förutsättningar i de utpekade områdena. Samhällsutvecklingen och bostadsmarknaden i stort med risk för gentrifiering behöver vägas in i planer för byggnation, så att det byggs för de människor som Öckerö kommun behöver erbjuda bostäder för att stärkas som samhälle.

Området vid Solhem

Området norr om Solhem förefaller vara lämpligast för byggnation i o m att infrastrukturen finns i Skarviksvägen intill, vilket möjliggör "billigt" byggande fram till strandskyddsgränsen i öster. Detta område används idag inte aktivt för friluftsliv i någon större omfattning av andra än de som bor i anslutning till området. Att bygga här hade anslutit till Samsmarka-området och ökat känslan av helhet längs Skarviksvägen.

Taborområdet

Taborområdet ligger geografiskt bra till för en tät bebyggelse med närheten till skola, affär, hamn och kyrkor. Områdets centrala läge ger bra förutsättning för gång och cykel för att ta sig runt i samhällets centrala delar. För barn blir vägen till skolan bara några hundra meter.

Områdets karaktär av gräsmark med uppvuxna träd, stengårdsgårdar och med bergknallar bör bebyggas så varsamt att känslan av skog kan bevaras genom att låta många träd stå kvar. Prioritera alltid äldre träd och död ved. Vägar och hus bör byggas runt bergknallarna så att dessa blir en del av områdets karaktär.

Tabor-området delas på mitten av en gammal stig som används flitigt. Det är den naturliga vägen från samhället och norrut på centrala delen av ön om man vill tillbringa så mycket av sin promenad som möjligt i skog. Stigen korsar på sin väg flera grusvägar som går i ost-västlig riktning. Det är av stor betydelse för tillgängligheten till naturen norrut att denna stig bevaras när området ska bebyggas. De vägar som kommer att anläggas i området behöver ta hänsyn till denna stig och korsningar mellan nya vägar och stigen behöver göras tilltalande för fortsatt användning

Om Björköbarnens lekplats behöver flyttas för att dra upp väg till Tabor-området en stor rolig lekplats i hamnen eller på ängen mitt emot gymnastikhallen anläggas. Ön behöver en inspirerande och kreativ lekplats som utmanar alla åldrar, även tonåringar och vuxna. En mötesplats för alla i hjärtat av ön. Ängarna vid nuvarande lekplats blir mer centralt belägna i samhället vid en byggnation

i Tabor. Det gör att en park med träd, fruktträd, blommor och bänkar hade skapat en fin mötesplats där. För människor med begränsad rörelseförmåga är en centralt belägen park ett mycket viktigt komplement till det i övrigt tätbebyggda samhället.

Södra Björkö

Södra Björkö är inte ett naturligt område att bebygga. Det har alltid byggts på höjder och i öppna lägen. Att bygga nere i en mörk dalgång är inte en lämplig plats för bostäder. Marken är till stor del sumpskog och våtmark och en bebyggelse där skulle kräva omfattande dränering för att inte riskera översvämning med regnvatten från breda och höga berg både öster och väster om det tänkta bebyggelseområdet utan naturlig avrinning ner i havet. Samtidigt är sumpskog och våtmark värdefulla biotoper för många djur och växter. Björkö Södra utgör hem för vilda djur och används av jägare i viltvårdande arbete. Områdets vattenpölar är en viktig källa för djur att dricka ur. De kan också utgöra möjliga spridningsbiotoper för våtmarksgynnade arter såsom mindre och större vattensalamander.

Björkö södra är ett område omringat av berg. Ett bostadsområde där skulle bli isolerad från öns övriga bebyggelse. Transporter och umgänge skulle försvåras av att anslutningarna till området blir få på grund av det höga berg som skiljer området från resten av samhället. I söder och i norr hindras framdragningsväg av höga kullar. Det stora och skärgårdstypiska kala slättberg som löper mellan hamnen och norra delen av Björkö Södra är svårt att anlägga en GC-väg över pga dess branta stigning i nord och syd. Det hade krävts att en GC-väg sprängdes ner många meter i berget för att en GC-väg byggd enligt norm skulle kunna anläggas. Även befintlig grusväg i mitten av området från Sandvik/Minkfarmen är brant och det behövs ett omfattande arbete för att bilar och bussar ska kunna passera upp till väganslutningen vid fotbollsplan.

Kommunen kan i kommande FÖP göra ändring i Björkö Södra markerat för bostäder och istället ange området som ett område för friluftsliv och rekreation, vilket det har utvecklats till att bli under de senaste åren. Att skydda "Björkö Södra" och på andra sidan Skarviksvägen den sydöstra sidan som ett obebyggt sammanhängande naturområde för rekreation och friluftsliv vore framsynt. Den nyanlagda stig som löper 4,5 kilometer från hamnen ner till Bessekroken och därefter norrut öster om Skarviksvägen genom skog och strandängar och sjöbodsområden tillbaka till samhället vid Sörviks Kile/Utegymet/motionscentralen används flitigt av Björköbor och besökare och möjliggör helt andra slags naturupplevelser än stigarna på norra Björkö.

Bron

Om det byggs en bro i utpekad broreservat skulle det att medföra mycket trafikbuller i större delar av de bebyggda samhällena längs kuststräckorna i närheten av bron eftersom trafikbuller kommer föras in med vindar från bron kilometerlånga biltrafik på 25 meters höjd. Den förhärskande vindriktningen gör att bullerspridningen blir ännu mer effektiv.

Omvärldsperspektivet

Människor från Göteborg och ännu längre bortifrån vill uppleva orörd skärgårdsnatur. Området är lämpligt för vandring, löpning och cykling. Slingan längs Björkö södra och östra kust är idag väl tillgängliggjord med spångar över våta partier och utjämnad mark för att kunna ta sig fram enkelt. Slingan kan märkas ut från motionscentralen och från Björkö Hamn. På Björkö finns det idag 3 mil stigar av god kvalitet och som används flitigt, vilket kommunen kan marknadsföra som besöksmål.

2014 när Naturvårdsprogrammet Öckerö antogs, skrevs där att området var mycket begränsat utnyttjat av allmänheten för friluftsliv. Idag är det en mycket uppskattat som vandringsled och Björköbor har upptäckt ett helt nytt naturområde på ön.

Det finns inte många liknande områden kvar längs kusten, kanske inte någonstans, med tillgänglig jord skärgårdsmiljö så nära en storstad. Att Björköns norra del som idag är utmärkt som riksintresse för friluftsliv knöts ihop med naturen på södra ön hade gjort att det blir en helhet för rekreation och friluftsliv.

Det mesta runt Göteborg är sönderbyggt, utan hänsyn tagen till att människor behöver närhet till naturen. Strandlinjerna både öster om och väster om Björkö är upphackad av tomter och det är byggt ända ner till havet. Att bevara Björköns berg intakta utan att sprängas bort är betydelsefullt för framtiden när Göteborg kanske är ännu större och människor söker naturområden att besöka nära Göteborg. Människors och djurs behov av naturen är viktigare i ett större perspektiv än kommunens behov av att exploatera för byggnation. Den omfattande sprängning av berg som en anläggning av vägar in i området skulle medföra är ett stort ingrepp i vår sällsynta natur och kan inte göras o gjort.

Alternativ markanvändning vid Minkfarmen

Minkfarmen/hundklubbens område skulle vara möjligt att bygga hus på, utan att göra alltför stor åverkan i landskapet, men då isåfall utan att ansluta bostadsområdet söderut eller norrut pga de omfattande ingreppen det skulle medföra i naturen. Det behöver också tas hänsyn till den väl använda stig som går ner från minkfarmen till badplatsen Sandvik.

Vägnätet mellan minkfarmen och fotbollsplanen är inte lämpligt för någon stor trafikökning. Området är väl lämpat för aktuell användning som hundklubb. Området ligger både centralt och samtidigt avskilt, vilket ger en stor potential att användas mer än vad det görs idag. Varför inte tennisbanor eller andra sportanläggningar som medför viss ljudpåverkan för omgivningen.

Att flytta fotbollsplan genom att byta marken vid minkfarmen mot fotbollsplan, skulle ge klubben ökade möjligheter till aktiviteter på kvällstid. Men det är då mycket viktigt att inte anlägga konstgräsplan nära havet. Området på nuvarande fotbollsplan hade kunnat vara en tänkbar relativt centralt område att bygga bostäder på.

Naturperspektivet/Naturreservat

Björkö är en ö med mycket stor variation i naturen. Här finns skogsområden med mycket höga naturvärden. Det finns tre registrerade nyckelbiotoper i Skogsstyrelsens register. Jordbruksverket har identifierat ett stort antal hotade och ovanliga växtarter, insekter och fågelarter på ön. Dessa är kopplade till mosaiken av landskap med öppna betade gräs och örtmarker nära berg, fuktigare stråk och skog. Att betesmarken är fortsatt utsatt för traditionell hävd är mycket viktigt för arternas överlevnad. Att bevara denna natur för framtiden betyder mycket för ön och kommunen.

Det är av stor vikt att säkerställa att naturen finns kvar med den skötsel av naturvärdena som finns idag. Det är unikt i Västra Götaland med en bebodd ö med så stora möjligheter till naturupplevelser. Det är lämpligt att se över möjligheterna att bilda ett naturreservat på norra, västra och östra delen av ön samt att gränserna för detta reservat går ut i havet och även innefattar de skyddade vikar och ålgräsängar som finns kring Björkö. Ett sådant reservat skulle vara ett mycket bra komplement till Norde Älvs Estuarium.